

1. Obiekt

235 ZESPÓŁ PAŁACOWO - PARKOWO - FOLWARCZNY

2. Czas powstania

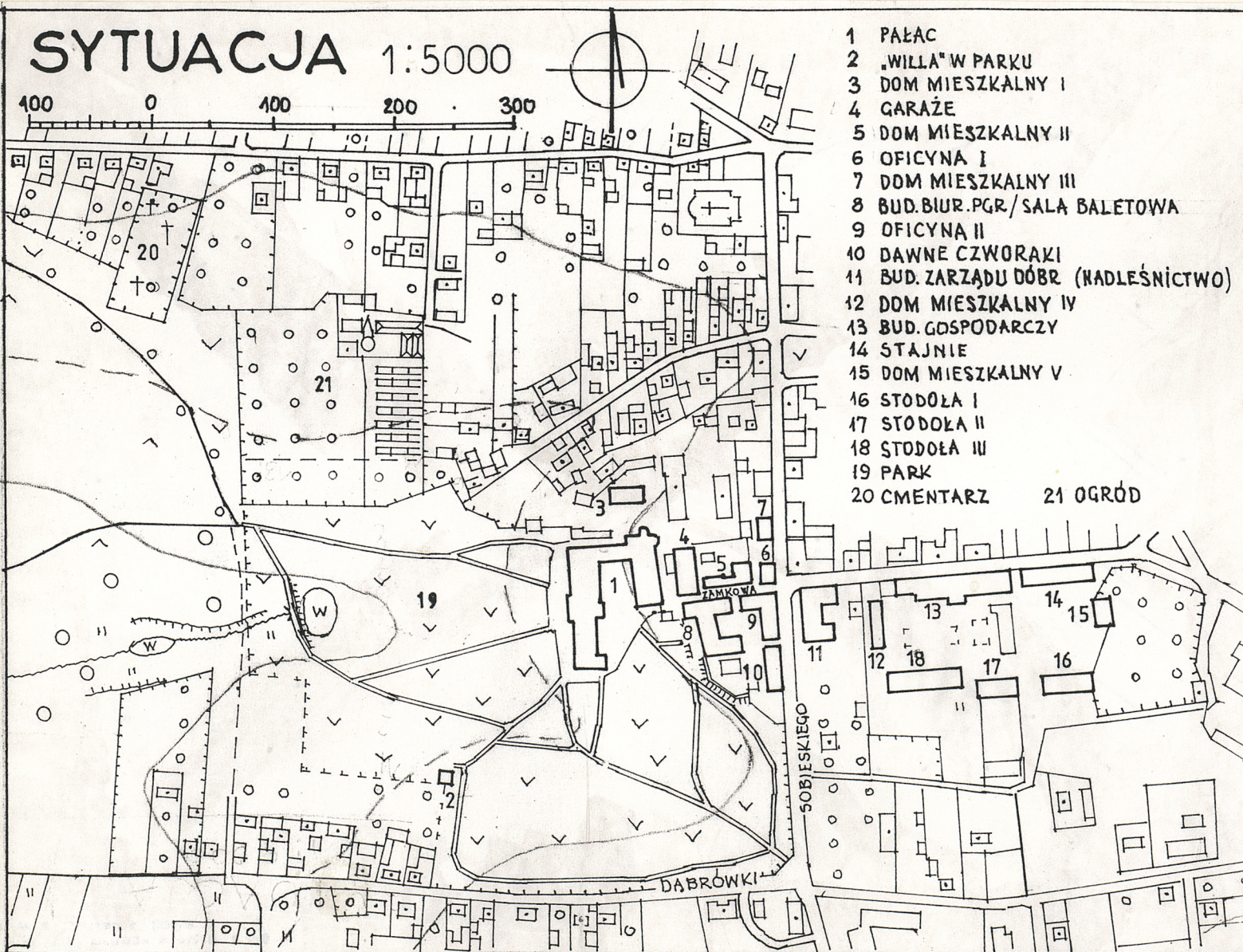
pocz. XIX w.
- pocz. XX w.

3. Miejscowość

KOSZĘCIN

11 Zdjęcia. rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

SYTUACJA 1:5000

- 1 PAŁAC
- 2 „WILLA” W PARKU
- 3 DOM MIESZKALNY I
- 4 GARAŻE
- 5 DOM MIESZKALNY II
- 6 OFICyna I
- 7 DOM MIESZKALNY III
- 8 BUD. BIUR. PGR / SALA BALETOWA
- 9 OFICyna II
- 10 DAWNE CZWORAKI
- 11 BUD. ZARZĄDU DÓBR (NADLEŚNICTWO)
- 12 DOM MIESZKALNY IV
- 13 BUD. GOSPODARCZY
- 14 STAJNIE
- 15 DOM MIESZKALNY V
- 16 STODOŁA I
- 17 STODOŁA II
- 18 STODOŁA III
- 19 PARK
- 20 CMENTARZ
- 21 OGRÓD

4. Adres

Koszęcin
ul. Zamkowa, ul. Sobieskiego
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo Częstochowskie

gmina Koszęcin

pow. LUBLINIEC

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Kosięcin

Koschentin (niem.)

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo Katowickie

powiat Lubliniecki

8. Właściciel i jego adres

Skarb Państwa

9. Użytkownik i jego adres

Państw. Zesp. Lud. Pieśni i Tańca
„ŚLĄSK” Zamkowa 3, PGR Koszęcin
Zamkowa, Nadleśnictwo Koszęcin
ul. Sobieskiego 1

10. Rejestr zabytków

Nr A/81/78 data 29.01.1987

Pierwotnie dobra książąt Opol-
skich, potem królów Czeskich, aż
się stały własnością panów na Ko-
chcicach. 1629 odebrane panom na
Kochcicach za przyjęcie reformacji.
W 1640r. kupił dobra koszecińskie
Fryderyk von Blache. W 1647 nabył
je baron von Rauthen. Około 1680r
bywał tu król Jan III Sobieski.
W 1693r. dobra odziedziczył po ba-
ronie von Rauthen jego zięć baron
Sobek. W rodzinie Sobków do 1784r.
Zasekwestrowane dobra dostały się
w 1819r. hrabiom Hohenlohe- Ingel-
fingen. W rękach tego rodu do
1945r.

W 1939r. dobra obejmowały ok.
41000 ha, w tym większość lasów.

W źródłach wzmianka o "wspania-
łym zamku z XVI w." nie do odczytania
w dzisiejszym stanie zabudowań.

Budynek zarządu dóbr pałacowych
wzniesiony wg. planu arch. Fryderyka
Degnera w 1810r. klasycystyczny.
Pałac wzniesiony w dzisiejszym
kształcie w 1829-1830r., klasycyst.
Dzisiejsze założenie parkowe pow-
stało zapewne w pocz. XIXw.

Zabudowania folwarczne z pierwszej
połowy XIXw., niektóre obiekty są
późniejsze.

Po 1945r. zespół jest użytkowany
przez Zespół "ŚLĄSK" (pałac), PGR
(folwark), Nadleśnictwo (bud. b.
zarządu dóbr).

Zespół pałacowo- parkowo- folwarczny położony jest w północnej części wsi Ko-
szecin. Bezpośrednio do obszaru byłego zespołu przylega zabudowa mieszkalna i gos-
podarcza wsi. Na południe od pałacu, w odległości ok. 1500 m znajduje się drewnia-
ny zabytkowy kościół p. w. sw. Trójcy. Na północ w odległości ok. 300m kościół
parafialny z 1908r.

Całość zespołu rozciąga się ok. 800 m w kierunku zachód - wschód i ok. 150-300m
w kierunku północ - południe. Spadek terenu łagodny, ok. 3% ze wschodu na zachód.
Główna ulica wsi: Partyzantów - Sobieskiego przecina zespół, oddzielając część
folwarczną, położoną na wschód od tej ulicy od części pałacowo - parkowej.

W obecnym stanie trudna jest do odczytania myśl kompozycyjna zespołu. Można się
dopatrywać osi głównej biegnącej od stawu parkowego na krańcu zachodnim poprzez
centralny, paradyż ryzalit głównego skrzydła pałacu, dalej ulicą Zamkową i jej
przedłużeniem - ul. Ligonie, aż do zakończenia zachodniego tej ulicy, przy czym
część folwarczna jest położona tylko po jednej, południowej stronie ul. Ligonie.
Park krajobrazowy posiada oś widokową pozbawioną zadrzewienia z centralnego ryzali-
tu pałacu na niewielki okrągły staw w odl. ok. 190 m od pałacu, bez alei na osi,
natomiast z parą alei promienistych symetrycznie po obu stronach osi. Być może
oś była przedłużona poza park w kierunku zachodnim, wzdłuż dolinki z potoczkiem
i stawami, z których nie wszystkie się zachowały. W parku zachowały się aleje i sta-
rodzew. Poza zespołem, ale związane z parkiem, leżą tereny otwarte obrzeżone od
zachodu, północy i wschodu aleją kasztanową długości ok. 900 m wychodzącą z parku,
a od południa ciekami wodnymi ze stawami. Przy tych terenach były cmentarz ewange-
licki i ogrodnictwo dworskie.

Pałac, poza elewacją zachodnią - paradyż, ma bryłę i pozostałe elewacje asymet-
ryczne.

Zabudowa części gospodarczej, przylegającej do pałacu, zgrupowanej wokół ulicy
Zamkowej jest chaotyczna i zagęszczona (najbliższy budynek jest oddalony tylko
15 m od pałacu).

W części folwarcznej budynki gospodarcze, stodoły, stajnie, (z połowy XIX w.)
otaczają obszerny dziedziniec ok. 175 x 60 m z budynkami mieszkalnymi na koń-
cach jego dłuższej osi. Dziedziniec został później częściowo zabudowany.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa ok. 18,5 ha w tym: park 9,3 ha, ogród 2,5 ha, pałac z dziedzińcem 0,8 ha, 2 bloki mieszk. 0,6 ha, zabud. gosp.-mieszkalna 1,5 ha, folwark 3,8 ha, poza zespołem: b. cment. ewangel., teren otwarty na zachód od parku	16. Przeznaczenie pierwotne rezydencja + folwark	17. Użytkowanie obecne Siedziba Zespołu P.iT. "ŚLĄSK" Siedziba Nadleśnictwa, Gosp. rolne PGR
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja	Brak danych o pracach budowlanych przeprowadzanych do 1945r. Po 1945r. doraźne remonty i drobne przebudowy. Pałac - w toku generalnego remontu w latach 1969 -1972 odrestaurowano zachowane elementy stylowe. Wybudowano 2 bloki mieszkalne obok zespołu gospodarczego po zach. stronie ul. Sobieskiego. W b. budynku Zarządu dóbr w toku przeprowadzania remontów zachowane elementy stylowe. Podział na poszczególnych użytkowników częściowo zatężył czytelność układu części gospodarczo-mieszkalnej zespołu. Dane o pracach przy obiektach w kartach szczegółowych.	19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Zachowane są w zasadzie wszystkie obiekty zespołu pałacowo-parkowo-folwarcznego z XIX w. Czytelność układu zespołu częściowo zatarta kilkoma budynkami nowymi, zmianami w użytkowaniu dawnych budynków, nowymi rozgrodzeniami fragmentów zespołu. Pałac w stanie dobrym. Park po pracach renowacyjnych w latach 60-tych ponownie traci czytelność układu zieleni, głównie na skutek niekontrolowanego zarastania oraz masowego zamierania drzew iglastych. Cmentarz nieużytkowany, obecnie całkowicie pozbawiony nagrobków. Zabudowa folwarku ogólnie w stanie zaniedbanym. Stan poszczególnych obiektów i ich części w kartach szczegółowych.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	Opracować program rewaloryzacji obiektów poza pałacem.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr inż arch Wojciech Zaleski XI 1992

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki mgr inż arch Wojciech Zaleski XI 1992

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. mgr inż arch Wojciech Zaleski XI 1992

mgr Stefan Zaleski (park) XI 1992

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów PS6Z oddz. wojew. w Częstochowie

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

22. Bibliografia

- Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego Tom IV 1883
- Grundmann G. Deutsche Kunst in befreiten Schlesien II auflage. Breslau 1943
- Katalog Zabytków Sztuki w Polsce Tom IV woj. Katowickie, zeszyt 8 powiat Lubliniecki W-wa 1960

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

27. Załączniki

4 wkładki

7 kart ewidencyjnych szczegółowych

1. Miejscowość

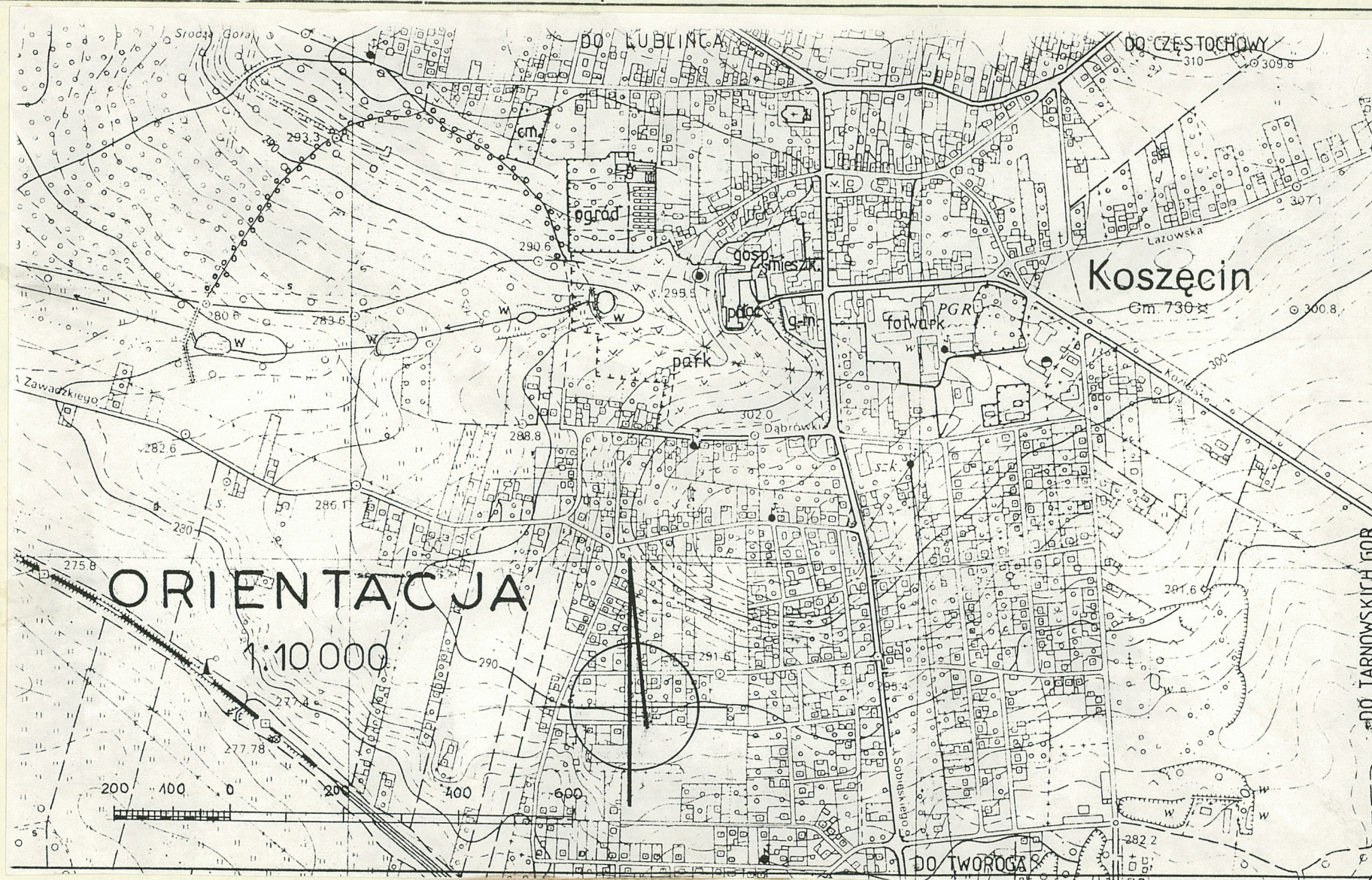
KOSZĘCIN

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ PALACOWO-PARKOWO-
FOLWARCZNY

3. Zawartość wkladki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

plan orientacyjny, wykazy obiektów

Wkładkę założył: mgr inż arch Wojciech Zaleski XI 1992
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

Wzrór ODZ 1978 r.

Wykaz obiektów, dla których zakłada się lub już są założone karty szczegółowe

nr. obiektu
na planie
sytuacyjnym

1	pałac	karta szczegółowa z XI 1992r.
3	dom mieszkalny II	Karta "zielona" z IX 1968r.
4	garaże	przewiduje się założenie karty
5	dom mieszkalny II, obecnie PGR biura i mieszkania	karta "zielona" z IX 1968r.
6	oficyna I	karta "zielona" z IX 1968r.
7	dom mieszkalny III	przewiduje się założenie karty
8	biura PGR i sala baletowa Zespołu "ŚLĄSK"	przewiduje się założenie karty
9	oficyna II	przewiduje się założenie karty
10	dawne czworaki	karta "zielona" z IX 1968r.
11	b. zarząd dóbr, obecnie biu- ra Nadleśnictwa i mieszkania	karta "zielona" z IX 1968r.
13	bud. magazynowo-gospodarczy	przewiduje się założenie karty
14	b. stajnie	karta "zielona" z IX 1968r.
15	dom mieszkalny V	przewiduje się założenie karty
19	park	ewidencja z XI 1992r.
20	cmentarz	karta ewid. cment. z 1985r.
21	ogrodnictwo	przewiduje się założenie karty

Wykaz obiektów, dla których nie przewiduje się założenia kart szczegółowych

nr. obiektu
na planie
sytuacyjnym

uzasadnienie

2	"willa" w parku	obiekt nowy z początku XX w.
12	dom mieszkalny IV	Obiekt bezstylowy z II poł. XIX w.
16	stodoła I	"
17	stodoła II	"
18	stodoła III	"

1. Miejscowość

KOSZĘCIN

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWO-
-FOLWARCZNY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia - pałac, park i tereny za parkiem

PAŁAC • ELEW. ZACHODNIA • RYZALIT CENTRALNY

PAŁAC • ELEW. ZACHODNIA

PAŁAC • DZIEDZINIEC

PAŁAC • BRAMA I PORTERMA

Wkładkę założył: mgr inż arch Wojciech Zaleski XI 1992

(imię, nazwisko, data)

PSOZ oddz. woj. w Częstochowie

Miejsce przechowywania negatywów:

PARK • BRAMA OD UL. DĄBRÓWKI

PARK • OŚ STAW - PAŁAC

„WILLA” W PARKU (NR 2 NA SYTUACJI)

OGRODNICTWO DWORSKIE (NR 21 NA SYTUACJI)

BRAMA B. CMENTARZA (NR 20)

TEREN NA ZACHÓD OD PARKU OKOLONY ALEJĄ KASZTANOWĄ

1. Miejscowość KOSZĘCIN	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWO- -FOLWARCZNY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia - zespół mieszkalno - gospodarczy przy pałacu
----------------------------	---	---

BUD. GOSPODARCZY- OBECNIE PGR (NR 8 NA SYTUACJI) - WIDOK OD UL. ZAMKOWEJ I OD TYŁU

BUD. GOSP. PRZY UL. ZAMKOWEJ (NR 4 NA SYT.)

OBECNA SALA BALETOWA (NR 8 NA SYTUACJI) WID. ZACHODNI I POŁUDNIOWY

DOM MIESZKALNY I (NR 3 NA SYTUACJI)

Wkładkę założył: arch Wojciech Zaleski XI1992
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ oddz. woj. w Częstochowie

DOM MIESZKALNY II (NR 5 NA SYTUACJI)
WIDOK POŁUDNIOWY OD UL. ZAMKOWEJ

WIDOK PÓŁNOCNY

DOM MIESZKALNY III (NR 7 NA SYTUACJI)

DAWNE CZWORAKI • WID. OD UL. SOBIESKIEGO
(NR 10 NA SYTUACJI)

OFICyna I • WIDOK OD UL. ZAMKOWEJ
(NR 6 NA SYTUACJI)

OFICyny II i, WJAZD W UL. ZAMKOWĄ
(NR 9 i 6 NA SYTUACJI)

1. Miejscowość

KOSZĘCIN

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWO-
-FOLWARCZNY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia - folwark

WIDOK PÓŁNOCNY OD UL. LIGONIA

WIDOK ZACHODNI OD UL. SOBIESKIEGO

GŁÓWNY PORTYK

DOM ZARZĄDU DÓBR • OBECNIE NADLEŚNICTWO (NR 11 NA SYTUACJI)

DOM MIESZKALNY IV (NR 12 NA SYTUACJI)

Wkładkę założył: mgr inż arch Wojciech Zaleski XI 1992

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ oddz. woj. w Częstochowie

BUD. SKŁADOWO-PRZEMYSŁOWY (NR 13 NA SYT.)
WIDOK POŁUDNIOWY

B. STAJNIE (NR. 14 NA SYTUACJI) WID. POŁUDN.

DOM MIESZKALNY V (NR 15 NA SYTUACJI)
WIDOK ZACHODNI

STODOŁA (NR 16 NA SYTUACJI) WID. POŁUDN.